

Udskriftsdato: lørdag den 13. juni 2026

KEN nr 9404 af 15/11/1995 (Historisk)

**Ankestyrelsens principafgørelse U-2-95 om erhvervsevnetab - skadelidte
afgået ved døden - kapitalisering - tidspunkt for begæring - udbetaling til
boet - arbejdsskade**

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 16338-9418462-94

Ankestyrelsens principafgørelse U-2-95 om erhvervsevnetab - skadelidte afgået ved døden - kapitalisering - tidspunkt for begæring - udbetaling til boet - arbejdsskade

Resume:

Boet efter en afdød skadelidt har ret til udbetaling af kapitaliseret erhvervsevnetabsersstatning efter afdøde i tilfælde, hvor skadelidte inden sin død har fremsat begæring om kapitalisering, selv om Arbejdsskadestyrelsen ikke har nået at give sagens parter meddelelse om beløbets størrelse inden dødsfaldet. Som omsætningstidspunkt benyttes i sådanne tilfælde begæringstidspunktet, dog tidligsttidspunktet for den endelige fastsættelse af graden af erhvervs evnetabet.

Kassation:

Der er kommet nye regler på området

Love:

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1 - j.nr. 16338-94: Arbejdsskadestyrelsen anerkendte den 10. august 1993 en anmeldt lungehinderekraft som arbejdsskade. Da der ikke havde kunnet udpeges nogen bestemt arbejdsgiver, hvor skadelidte havde pådraget sig lidelsen, ville eventuel erstatning blive udbetalt af Arbejdsskade styrelsen.

Den 20. september 1993 fik Arbejdsskadestyrelsen oplyst, at skade lidte havde været indlagt på sygehus siden den 16. september 1993, og at den forventede levetid var kort.

I afgørelse af 21. september 1993 fastsatte Arbejdsskadestyrelsen ménen til 100%.

I afgørelse ligeledes af 21. september 1993 vurderede Arbejdsskadestyrelsen, at skadelidtes tab af erhvervsevne var 100%. Arbejdsskadestyrelsen meddelte, at skadelidte fra den 1. december 1993 ville få en løbende erstatning, som ville blive udbetalt forud for hver måned. Arbejdsskadestyrelsen meddelte endvidere, at da erstatningen skulle løbe fra den 1. august 1993, ville der blive tale om et yderligere beløb udover den kommende månedsvise udbetaling. Arbejdsskadestyrelsen meddelte endelig, at der ikke kunne foretages udbetaling til skadelidte, før Arbejdsskadestyrelsen havde fået meddelelse fra kommunen om, hvorvidt denne havde refusionskrav.

Den 23. september 1993 anmodede en socialrådgiver på sygehuset for skadelidte telefonisk Arbejdsskadestyrelsen om kapitalisering af så stor en del af skadelidtes erhvervsevnetabsersstatning, som loven gav mulighed for. Den 27. september 1993 modtog Arbejdsskadestyrelsen telefonisk underretning fra en læge på sygehuset om, at skadelidte var afgået ved døden samme dag, og at dødsårsagen var den konstaterede lunge hinderekraft.

Den 25. november 1993 anerkendte Arbejdsskadestyrelsen dødsfaldet som en følge af en arbejdsskade.

I afgørelse ligeledes af 25. november 1993 meddelte Arbejdsskadestyrelsen enken, at hun efter arbejdsskadeforsikringslovens § 35 havde ret til et overgangsbeløb på 91.000 kr. som følge af skadelidtes død.

I afgørelse af 3. marts 1994 tilkendte Arbejdsskadestyrelsen efter lovens § 36 enken erstatning for tab af forsørger for en periode af 5 år fra den 27. september 1993.

I afgørelse af 31. august 1994 meddelte Arbejdsskadestyrelsen enken, at et kapitalbeløb svarende til erstatning for 50% tab af hendes nu afdøde mands erhvervsevne ville blive udbetalt til hende.

Forsikringsselskabet (Erhvervssygdomspoolen) indbragte sagen for Ankestyrelsen og anførte bl.a., at det ville skabe meget stor usikkerhed i sagsbehandlingen, såfremt man fraveg det hidtil anvendte princip om, at erstatningsbeløbets størrelse skal være fastslået i en afgørelse, før der er opstået et retskrav. Erhvervssygdomspoolen anførte endvidere, at i den foreliggende sag var der ikke tilkendt et erstatningsbeløb, da kapitaliseringsanmodningen blev fremsat, og at det derfor var i strid med lovens § 43, stk. 1, hvis man senere definerede anmodningstidspunktet som det afgørende. Erhvervssygdomspoolen anførte endelig, at det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at kapitaliseringen skal ske på grundlag af ydelsens størrelse på omsætningstidspunktet, og at dette ligeledes kræver, at beløbets størrelse er kendt på anmodningstidspunktet. Erhvervssygdomspoolen fandt, at hvis Arbejdsskadestyrelsens afgørelse blev opretholdt, burde enhver skadelidt fremsætte kapitaliseringsanmodning snarest muligt i sagsforløbet, f.eks. i forbindelse med skadens anmeldelse. At dette ikke havde været lovgivers mening, fremgik ifølge Erhvervssygdomspoolen allerede af det forhold, at der anvendes forskellige erstatningsydelser afhængig af, om skadelidte lever eller dør.

Under Ankestyrelsens behandling af sagen anførte enkens advokat bl.a., at der med lovens § 43, stk. 1, er givet en hjemmel for den erstatningsberettigede til at vælge mellem løbende erstatning og kapitalerstatning, at de oplysninger, der skulle bruges til beregning af et kapitalbeløb på 50% af erhvervsevnetabserstatningen, fremgik af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 21. september 1993, og at Arbejdsskadestyrelsen således ved modtagelsen af anmodningen om kapitalisering den 23. september 1993 havde været i besiddelse af de fornødne oplysninger, hvorfor der på dette tidspunkt måtte siges at være et retskrav på erstatningen, jf. lovens § 43, stk. 1.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af praksis om udbetaling af kapitaliseret erhvervsevnetabserstatning i tilfælde, hvor skadelidte dør efter at have fremsat anmodning om kapitalisering af erstatningen, men inden der er truffet afgørelse herom.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at boet efter afdøde havde ret til udbetaling af kapitaliseret erstatning svarende til 50% af det erhvervsevnetab på i alt 100%, som var endeligt fastsat ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 21. september 1993.

Begrundelsen for afgørelsen var, at retskravet på et kapitalbeløb svarende til 50% af afdødes erhvervsevnetab måtte anses for stiftet den 23. september 1993, da en socialrådgiver på sygehuset på skadelidtes vegne telefonisk over for Arbejdsskadestyrelsen indgav begæring om kapitalisering af det højst mulige beløb af den tilkendte erhvervsevnetabserstatning. Da retskravet på det kapitaliserede erstatningsbeløb således var stiftet inden skadelidtes død den 27. september 1993, måtte det ved dødsfaldet anses for at være overgået til boet efter afdøde.

At Arbejdsskadestyrelsen i skadelidtes tilfælde ikke nåede at beregne kapitalbeløbet og at give sagens parter meddelelse om beløbets størrelse, ændrede efter Ankestyrelsens opfattelse ikke på det forhold, at der inden dødsfaldet var stiftet et retskrav på kapitalbeløbet.

I mangel af udtrykkelige regler i loven om tidspunktet for omsætning af løbende ydelse til kapital i den situation, hvor skadelidte dør efter indgivelse af begæring om kapitalisering, men inden beløbets størrelse er beregnet, fandt Ankestyrelsen, at tidspunktet, hvor begæring om kapitalisering var fremsat, måtte benyttes som omsætningstidspunkt.

Med ovennævnte modifikation med hensyn til omsætningstidspunkt tiltrådte Ankestyrelsen således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse, hvorefter den kapitaliserede del af skadelidtes erhvervsevnetabs erstatning skulle udbetales til boet.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr. 18462-94: Arbejdsskadestyrelsen anerkendte den 28. oktober 1992 en anmeldt ryglidelse som arbejdsskade.

I afgørelse af 26. november 1992 fastsatte Arbejdsskadestyrelsen ménet til 12%.

I afgørelse af 1. februar 1993 vurderede Arbejdsskadestyrelsen, at skadelidtes tab af erhvervsevne var 50%. Det betød, at skadelidte fra den 1. april 1993 ville få en foreløbig løbende erstatning på 6.419kr., som ville blive udbetalt forud for hver måned af Arbejds skadestyrelsen. Da erstatningen var tilkendt med tilbagevirkende kraft fra den 30. september 1992, ville der blive tale om et til godehavende beløb. Det tilgodehavende beløb kunne dog ikke udbetales, før det var afklaret, om kommunen havde et refusionskrav som følge af udbetalte sociale ydelser, der eventuelt skulle fratrækkes i erstatningen.

Ved afgørelsen om erhvervsevnetab lagde Arbejdsskadestyrelsen vægt på, at skadelidte var indstillet til førtidspension svarende til en nedsættelse af erhvervsevnen med 2/3. Arbejdsskadestyrelsen fastsatte erstatningen for erhvervsevnetab ud fra, at der endnu ikke var truffet afgørelse om pension, og meddelte, at sagen om erhvervs evnetab derfor ville blive genoptaget om 1/2 år. Arbejdsskadestyrelsen meddelte endvidere, at såfremt skadelidte modtog pensionsafgørelsen inden 1/2 år, kunne han rette henvendelse, idet Arbejdsskadestyrelsen så ville genoptage sagen med henblik på at træffe en endelig afgørelse om erhvervsevnetab.

I Arbejdsskadestyrelsens kontorrapport den 3. marts 1993 er det noteret, at skadelidte havde rettet henvendelse med henblik på genoptagelse af erhvervsevnetabsspørgsmålet til endelig afgørelse.

Den 29. marts 1993 modtog Arbejdsskadestyrelsen fra socialforvaltningen i skadelidtes bopælskommune kopi af revaliderings- og pensionsnævnets afgørelse af 22. februar 1993, hvorefter skadelidte havde fået tilkendt mellemste førtidspension fra den 1. maj 1992.

I afgørelse af 28. april 1993 vurderede Arbejdsskadestyrelsen, at skadelidtes erhvervsevne var yderligere nedsat med 15%, dvs. et erhvervsevnetab på i alt 65%. Det betød, at skadelidte fra den 1. juli 1993 ville få en løbende erstatning på 8.578 kr. Da erstatningen skulle løbe fra den 30. september 1992, ville der blive tale om et tilgodehavende beløb på grund af forhøjelsen. Det tilgodehavende beløb kunne dog ikke udbetales, før det var afklaret, om kommunen havde et refusionskrav for udbetalte sociale ydelser, der eventuelt skulle fratrækkes i erstatningen. Arbejdsskadestyrelsen meddelte i afgørelsen at ville vende tilbage til skadelidtes anmodning om kapitalisering snarest.

Den 17. maj 1993 meddelte hustruen telefonisk Arbejdsskadestyrelsen, at skadelidte var afgået ved døden den 14. maj 1993 som følge af en tarmsygdom.

I brev af 17. oktober 1994 til Arbejdsskadestyrelsen meddelte enkens partsrepræsentant, at enken efter partsrepræsentantens opfattelse var berettiget til at få kapitaliseret sin afdøde ægtefælles erhvervsevnetaberstatning svarende til 50%. Partsrepræsentantenhenviste til, at skadelidte i marts 1993 havde søgt om kapitalisering, og at Arbejdsskadestyrelsen i afgørelsen af 28. april 1993 havde bekræftet, at man snarest ville vende tilbage til spørgsmålet. Partsrepræsentanten anførte, at skadelidte afgik ved døden 2 månederefter ansøgningen om kapitalisering, og at det forhold, at Arbejds skadestyrelsen havde en lang ekspeditionstid, ikke skulle komme enken til skade.

Der foregik herefter en korrespondance mellem partsrepræsentanten og Arbejdsskadestyrelsen. Arbejdsskadestyrelsen meddelte herunder, at styrelsen ikke så sig i stand til på nuværende tidspunkt at tage stilling til anmodningen om kapitalisering, da spørgsmålet om, hvorvidt der i loven er hjemmel for at kapitalisere, når skadelidte dør, inden Arbejdsskadestyrelsen når at træffe afgørelse, var uafklaret, indtil Ankestyrelsen havde truffet afgørelse i en lignende sag (j.nr. 16338-94).

I afgørelse af 24. november 1994 meddelte Arbejdsskadestyrelsen enken, at styrelsen ikke efterfølgende kunne udbetale kapitalbeløbet for hendes nu afdøde mands erhvervsevnetab til hende. Arbejdsskadestyrelsen begrundede afgørelsen med, at der på tidspunktet for skadelidtes død ikke var truffet afgørelse om kapitalisering. Retsvirkningen indtrådte efter Arbejdsskadestyrelsens opfattelse først fra det tidspunkt, hvor styrelsen havde truffet afgørelse om kapitalisering.

I klagen henviste partsrepræsentanten til sine tidligere skrivelser i sagen og anførte, at det måtte fastholdes, at kapitaliseringen kunne være foregået, mens skadelidte endnu var i live. Partsrepræsentanten anførte endvidere, at det forhold, at Arbejdsskadestyrelsen på ansøgningstidspunktet var bagefter, ikke skulle komme enken og hendes familie til skade.

Efterfølgende anførte partsrepræsentanten over for Ankestyrelsen bl.a., at det måtte være uden relevans for sagen, at der først den 28. april 1993 blev truffet afgørelse om erhvervsevnetab på yderligere 15%, idet de 50%, som der var truffet afgørelse om den 1. februar 1993, måtte anses for sikre, og det i forvejen kun var muligt efter loven at kapitalisere op til 50%. Partsrepræsentanten anførte endvidere, at det under alle omstændigheder måtte være rimeligt, at anmodninger om kapitalisering blev besvaret hurtigst muligt, når sagen netop gav grundlag for det.

Sagen blev behandlet i principielt møde som supplement til sag nr. 1.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at boet efter afdøde havde ret til udbetaling af kapitaliseret erstatning svarende til 50% af det erhvervsevnetab på i alt 65%, som var endeligt fastsat ved Arbejdsskadestyrelsens afgørelse den 28. april 1993.

Begrundelsen for afgørelsen var, at retskravet på et kapitalbeløb svarende til 50% af skadelidtes erhvervsevnetab måtte anses for stiftet den 28. april 1993, hvor Arbejdsskadestyrelsen traf endelig afgørelse om graden af erhvervsevnetabet. Grunden til, at denne dato var fastsat som retsstiftende tidspunkt, var, at det fremgik af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 28. april 1993, at skadelidte forinden havde anmodet om kapitalisering af det højst mulige beløb af den erhvervsevnetaberstatning, der ville blive endeligt tilkendt. Da retskravet på det kapitaliserede erstatningsbeløb således var stiftet inden skadelidtes død den 14. maj 1993, måtte det ved dødsfaldet anses for at være overgået til boet efter skadelidte.

At Arbejdsskadestyrelsen i skadelidtes tilfælde ikke nåede at beregne kapitalbeløbet og at give meddelelse om beløbets størrelse, ændrede efter Ankestyrelsens opfattelse ikke på det forhold, at der inden dødsfaldet var stiftet et retskrav på kapitalbeløbet.

I mangel af udtrykkelige regler i loven om tidspunktet for omsætning af løbende ydelse til kapital i den situation, hvor skadelidte dør efter indgivelse af begæring om kapitalisering, men inden beløbets størrelse er beregnet, fandt Ankestyrelsen, at tidspunktet, hvor begæring om kapitalisering var fremsat, måtte benyttes som omsætningstidspunkt, dog tidligst tidspunktet for den endelige fastsættelse af graden af erhvervsevnetabet.

Ankestyrelsen ændrede således Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.